

& Iodocus in Tract. rerum criminalium cap. 78. n. 4. qui & n. 2. in specie scriptum reliquit, non licere inter 1. facere furem nocturnum si illinc absque illa rerum ablatione recedit. Et quidem non leuis culpa ad scribi potest illi Melio & Oppidanorum Consuli, qui primus ad ipsius Melii domum accurrit, quod non monuerint Oppidanos, nihil ex Melii rebus fuisse ablatus, & quod proterea cauerent, ne occiderent vel vulneribus afficerent aliquem ex ipsis duobus furibus. Sed si possent prehenderent. His satis constat, Oppidanos iniuria occidisse rusticum.

SUMMARIUM.

1. Copulatum & offendere diversitatem esse in partibus scriptura, & orationis.
2. Copulatum diversa sui natura copulare, & coniungere.
3. Pontificem censeri confirmasse actus pro licitis & honestis quos sine oculis habuit.
4. Confirmationem factam per Pontificem censeri de omnibus que videre potuit.
5. Approbationem censeri factam de omnibus insertis in Breui, cum alias nil operaretur.
6. Verba Brevis Apostolici sic interpretanda ut aliquid operentur.
7. Brevis Apostolici verba & approbationem in eo contentorum aliquid operari debere.
8. Clausulam (sine aliquo præiudicio) insertam in Breui Apostolico ciuitatis & immunitatis ad solam ciuitatem referri, ne alias varet, & nil operetur.
9. Pontificis Romani solius esse decernere an contractus sit licitus, vel non.
10. Contractum licitum, vel illicitum esse decernere, ad solum Pontificem spectare.
11. Dispositionem non conuenire, cui nec verba.
12. Clausulam illam in Breui Apostolico confirmamus &c. quae vis licita & honesta, referri ad non expressa, nec cognita.
13. Decretum Iudicis ff. 9. in alienatione rerum minoris, si & quatenus alienatio de iure processit, intelligi de non cognitis, nec expressis.
14. Breue Apostolicum respectu illorum verborum quecumque licita tamen & honesta, referri ad ea, que non sunt expressa.
15. Clausulam in fine positam, qua per se stare non potest, referri ad immediatam precedentiam.

Initium à Domino.

CONSILIVUM MCXVII.

Breve Pontificium habet verba hec. Ex certa siesta, scientia, per incerta Capitula, ac prout illa concernunt omnia & singula in instrumento seu instrumentis, aut documentis, seu scripturis publicis, aut priuatis de super confectis contenta & inde secuta quaque licita tamen & honesta, apostolica auctoritate, tenore presentium perpetuo approbamus & confirmamus, &c. His verbis Pontifex maximus duo approbat & confirmat. Alterum capitula in ipso Breui inserta: alterum instrumenta & reliquias actus, quos confici contingit pro ipsorum capitulorum obseruatione & executione. Quod dux sint huius Brevis Apostolici partes. Et quidem inter se diuersae clare satis indicat illa dictio, ac, tanta copulativa est lege quam

Liber Duodecimus.

ta ff. de custodia, reorum, & lege nullius in fine. C. de summa trinitate. & fide cathol. iuris quidem copulatiuē tanta natura ea est, vt diuersa copulet & coniungat, sicuti scribunt Accursius in rubric. ff. de iuris & facti igno. & ibidem Bart. & multis comprobatur Albericus in dictiorum in dictione, &c.

Primam illam partem brevis, hoc est capitula illa inserta in ipso brevi, simpliciter & absolute, nulla sciencie adiecta qualitate & conditione approbat & confirmat summus Pontifex tamquam licita & honesta, ex quo ea præoculis habuit, ac uidere & considerare potuit, iuxta traditionem Bart. in l. eum propter numerum 2. ff. de legatis præsta, de qua dicemus infra. Et accedit, quod si aliter diceremus sequeretur respectu ipsorum capitulorum, quorum confirmatio petita fuit, reliquis. Sei Pontifex maximus ipsos supplicantes in suspenso & pendenti, an honesta & lecta sint ipsa capitula: cuī tamen non alia de causa petita fuerit approbatio & confirmatio, quā ut certiores redderentur ipsi supplicantes, honesta & licita esse, vel illicita: atque ita approbatio & confirmatio nihil tanta operaretur, contra regulam l. si quando in prin. ff. de legatis primo, & ad respondit Parisius in consi. 70. num. 4. 5. & numero 10. & 11. lib. 1. clausulam tanta alicuius præiudicio, positam in brevi apostolico, quo concessa fuit, alicuius ciuitatis & immunitatis non referri ad immunitatem: quia alioqui clausula ipsa nihil operaretur. Præterea confert quod ad solum Pontificem Romanum pertinet declarare, an contractus sit licitus vel illicitus; sicuti tradunt speculatori in tit. de legato: s. nunc offendendum. num. 23. Diuus Antoninus in summa in tercia parte tit. 22. De potestate Papæ. cap. 7. col. 2. versic. decimus tertius & Decianus in tract. criminali. lib. 6. tit. 11. numero 30. vers. Etcertum est, quod & c. dum differunt de iuramento in contractu apposito. Non credendum, ipsum Pontificem uoluisse hoc iudicandi onus, an contractus iij sint liciti vel illiciti relinqueretur iudicibus inferioribus: sed presumendum est Pontificem ipsum approbasse dicta capitula tanquam licita & honesta: alioqui manifeste dixisset, se nolle ea admittere.

Postrem suffragatur, quod clarè constat aliqua expressio capitulis esse licita & honesta; sicuti sunt priuatum & quartum. Non ergo ad ea capitula adaptati possunt verba illa Brevis Apostolici licita & honesta, quae rem in dubio ponunt: cui enim verba tanta non conueniunt, non etiam conuenit dispositio l. 4. s. toties ff. de damno infecto: cum similibus.

Quo uero ad secundam partem prædicti Brevis Apostolici, dicendum est, verba illa licita & honesta, referri ad pastora, quae fieri solent inter contrahentes; quae in instrumentis, publicisque scripturis rediguntur. Non enim de his, quae a futuro euentu pendent, statuere aliquid potuit summus Pontifex: cum cognoscere non posuerit quae & qualia sunt; & propterea recte dixit ipse Pontifex, licita tamen & honesta, relinquentis actum an seilicet sit licitus vel illicitus, futura declarationi. Itaque Pontifex maximus approbare & confirmare voluit capitula propolia & in brevi relata. Non autem dicitur approbasse & confirmasse non expressa, ad quae referuntur prædicta verba tanta licita tamen & honesta, quemadmodum simili in casu docuit Bartolus in dicta. cum propter numero 2. ff. de legatis, præstan. dum dixit: quod si in alienatione bonorum minoris iudex interponit decretum his verbis. Interpono decretum, si & quatenus alienatio de iure processit: dicitur ipse iudex reuulisse dicta verba tanta & quatenus, &c. ad alia, quae facta fuerunt, præter decretum, sive ad non expressa, quorum cognitionem non habuit iudex & Bartolus sicuti sunt Baldus in l.

F. 3. 1. in

Iacobi Menochij

SUMMARIUM.

1. Inflagranti deprehensem, non dici coniunctum.
2. Banni sententiam non esse capto bannito statim exequendam, sed recognoscendum prius.
3. Proclama Principis mandantis quempiam occidi non esse exequendum sine recognitione.
4. Furem ē nocturnum non licere occidere, nisi in flagrati.
5. In flagranti deprehensem dici qui vel in loco delicti, vel parum distanti.
6. Furem quem capere possumus, non licere occidere.
7. Proclama Principis conforme iuri communi secundum illud int erpretari.
8. Statutum conforme iuri communi, iuxta illud interpretari.
9. Aut dictio, significare electionem ordinatam.
10. Furem pro re modica non licere occidere.
11. Furem nocturnum recedentem sine rebus, nil asperante, non licere interficere.

Initium à Domino.

CONSILIVUM MCXVI.

Dicitur multa sunt rationes & argumenta, quibus dicendum est, non licuisse Oppidanis occidere rusticum in itinere noctis tempore inuenientum, ob id quod vna cum socio accessisset ad modum Melij, ut furum committeret.

Primo quia non costat, rusticum hunc fuisse alterū ex duobus, qui ad domum dicti Melij furandi causa accederunt: sicuti constare debuit, vt tradunt Albericus in l. defensores n. 2. C. de defenso. ciuit. & Julius Clarius in practica criminali. q. 8. in prin. dum scribunt, deprehensus in flagrati à priuatis non dicitur de criminis tanta: Sed debet duci ad iudicem, qui non debet statim procedere ad executionem contra ipsum deprehensem. Sed debet eum examinare, ut fateatur se commississe illud delictum: atque ita constare debet de persona delinquentis & de delicto. Et ad rem magis facit quod quando bannitus fuit captus & ad iudicem ductus, sententia bannit non exequitur statim contra eum: Sed facit iudex, vt is bannitus recognoscat bannum, & fateatur se esse illum, qui in eo bano est descriptus; qua recognitione facta iudex mandat sententiam exequi. Ita Bart. in l. diuus num. 5. ff. de custodia reorum, quem secuti sunt multi congesisti a lilio Claro in practica criminali. q. finali. quæst. 96. col. 1. versic. quarto nunquid, &c. Idem ergo dicendum est à fortiori nostro in casu, quod dicti Oppidanis non debuerunt exequi sententiam & proclamatatis excellentissimi do. Gubernatoris contra dictum rusticum priusquam certis saltibus indicis cognouissent, cum fuisse, vnu ex dictis duabus, qui accesserant ad domum dicti Melij. Quod si aliter diceremus sequi possent multa fraudes, multa que mala.

Secundū accedit quod non licet occidere tanta furem nocturnum, nisi in flagranti crimine deprehendatur. l. ita itaque s. lex. ff. ad legem Aquil. le. furem ff. ad legem Cornel. de Siccar. & cap. perfodiens de homicidio. Et illis in locis docto, & tradit Iodocus in Tract. rerum criminalium cap. 78. numero 1. Atque rusticus iste, non fuit occisus in flagranti. Ergo occidere nec potuit, nec debuit. Illa minor propositio vel ex eo probatur, quod is dicitur occisus in flagranti tanta crimen, quando fuit repertus in ipsomet loco delicti, vel in loco modicū distanti latitanti, nullo actu extraneo in medio interueniente: sicuti declarat Affactus in co-